

Ədəbi əsərlərimiz dünya orbitində

Azərbaycan ədəbiyyatının xaricdə geniş tanınması üçün hələlik hansısa birbaşa dəstək qurumunun olmadığı, nəşrlərimizin rəsmi qaydada müəllif kitablarını dünya bazarına çıxarmaq ənənəsinin bərqərar edilmədiyi hazırkı vaxtda hər hansı müəllifin öz kitabını ölkə hüdudlarından kənarında çap etdirə bilməsi təqdirolunandır. Son vaxtlar məhz bu kimi səylərin sayəsində tanınmış qələm sahiblərimizin xaricdə oxucu auditoriyası formalaşır.

Qardaş Türkiyədə ədəbiyyatın dünyaya çıxarılmasına “dışa açılım” deyilir və əsərlərin xaricdə tanınmasına dəstək proqramları var. Ümid edirik ki, tezliklə bizdə də Mədəniyyət nazirliyinin, tərcümə mərkəzlərinin xəttilə ədəbiyyatımızın xaricdə təbliğinə belə yanaşma sərgilənəcək. Hələlikse xaricdə nəşr işləri fərdi qaydada gerçəkləşdirilir və bu sahədəki boşluq elə də dərinləşmir. Bu da var ki, heç də hər yazıçı xaricdəki məşhur nəşriyyatlarla əməkdaşlıq qura, nəşrlərini məşhur internet platformalarına çıxara, böyük kitabxanaların kataloqlarına saldıra, bestseller edə bilmir.

Sona yetməkdə olan 2024-cü ildə nazirliyin, AYB-nin xətti və nəşriyyatlarımızın təşəbbüsü ilə Nizami, Füzuli və digər klassiklərimizin kitabları çap edilib və beynəlxalq sərgi-yarmarkalarda, festivallarda iştirakçılara hədiyyə olunub. Eləcə də bir sıra yazığımız əsərinin xaricdə çapının sevincini yaşayıb və dostlarına ərməğan edib. Belə təşəbbüslərə bəzi ölkələrdəki səfirliklərimiz, diaspor təşkilatlarımız da qoşulurlar. Əlbəttə, bütün bunlar millətimizin düşüncə tipinin, mədəni-intellektual səviyyəsinin təbliği üçün xüsusilə önəmlidir.

AYB sədri, Xalq yazıçısı Anarın bu bərdə söylədiyi fikir həmin aspektdən daim aktualdır: “Dövlətlər və siyasətçilər ölkələr arasında sərhədlər qururlar, yazıçılar və sənət adamları bu sərhədləri aradan götürürlər, insanları bir-birinə yaxınlaşdırırlar. İlk körpü salanlar ədəbiyyatı ya-

radanlardır”. Elə Anar, həmçinin çağdaş Azərbaycan ədəbiyyatının digər ünlü simaları – Elçin, Çingiz Abdullayev, Məmməd İsmayıl və başqaları bu missiyanı layiqincə daşıyan, xaricdə daha çox tanınan yazıçılardır. Estafeti davam etdirən nisbətən sonrakı nəslin təmsilçiləri də xalqları bir-birinə qovuşdurən ədəbiyyat körpüsünü, necə deyirlər, işlək halda saxlamağa və artıq xaricdə tanınmağa başlayıblar.

Şair-publisist Rəşad Məcidi Türkiyədə “Şuşa dəftəri” adlı şeirlər kitabı çap olunub. Kitabda müəllifin Şuşa şəhərini tərənnüm edən silsilə şeirləri ilə yanaşı, müxtəlif illərdə qələmə

aldığı poetik nümunələr yer alıb. Türk Ədəbiyyatı Vəqfinin nəşr etdirdiyi “Şuşa dəftəri” kitabında yer alan şeirləri Azərbaycan dilindən Türkiyə türkcəsinə “Türk ədəbiyyatı” dərgisinin baş redaktoru İmdat Avşar uyğunlaşdırıb. Kitabın korrektoru

rüb. Bu nəşr xaricdə yaşayan balaca soydaşlarımızın Azərbaycan adət-ənənələrini öyrənməsi, Vətənlə bağlılığının artırılması baxımından əhəmiyyətlidir.

Varisin əsərləri daha əvvəl Türkiyədə, İranda, Özbəkistanda, ABŞ-də də çıxıb, mükafatlara da layiq görülüb. Onun “Gecə reysinə bilet” adlı yeni romanı Moskvada “İSP” nəşriyyatında 5000 tirajla işıq üzü görüb. “Müasirlər və klassiklər” adlanan mötəbər seriyadan nəşr edilən roman dərhal böyük ajiotaj yaradıb. Əsəri Rusiyanın tanınmış qələm sahibləri yüksək qiymətləndiriblər. Bu kitab ölkəmizdə gələnlə nəşr olunacaq.

Bu günlərdə istedadlı şair Səlim Babullaoglundun “Cənub küleyi” adlı seçilmiş şeirlər toplusu “Müasir Azərbaycan poeziyası ingilis dilində” layihəsi çərçivəsində AYB və Türkiyənin İLESAM Birliyinin təqdimatı ilə Ankarada tərcümə ilə çap olunub. Hazırda “Müasir Azərbaycan nəsrini ingilis dilində” layihəsi üzrə də işlər gedir.

Cəlilabadda yaşayan istedadlı yazıçı Meyxoş Abdullahın 12 hekayədən ibarət yeni “Altıncı mörtəbə” kitabı isə Misirdə işıq üzü görüb. Hekayələri ərəb dilinə tərcümə edən və onu öz vəsaiti hesabına nəşr etdirən məşhur Misir yazıçısı, şairi, elm xadimi Ashraf Aboul-Yazid Ashraf-Dalidir.

Biz yazarlarımızın bu il xaricdə çap olunmuş kitablarının bir qismini xatırladıq. Amma ümumi sayın elə də yetərli olduğunu deyə bilmərik. Arzu edirik ki, yaradıcı təmaslar genişlənsin və gələnlə il ədiblərimizin əsərləri dünyada ən çox oxunan ispan, ingilis, fransız dillərində ardıcıl təqdim edilsin. Qoy, Azərbaycan ədəbiyyatına dünya yaxından bələd olsun.

Əli NƏCƏFXANLI
XQ